

Mariboru, Celji in Idriji. V končnem članku »Slovenske pasijonske igre na Koroškem« spopolnjuje g pisatelj svoje poročilo o pasijonskih igrah z mnogimi zanimljivimi podatki. —

Vidi se iz tega tesnega pregleda, koliko važnega in lepega gradiva nam podaja knjiga »Slovensko gledališče«. Izvestno je stalo g. pisatelja mnogo truda, predno je zbral vse podatke in jih spravil v celoto. »Slovensko gledališče« je v obče znamenito delo in utegne dobro rabiti poznejšim raziskovalcem slovenske naše dramatike; vsekakor pa je treba popraviti, oziroma spopolniti nekatere podrobnosti, zlasti kar se tiče drugega dela. Dotične opomnje priobčimo v prihodnji številki.

(Konec prihodnjič.)

LISTEK.

Slovenska stenografija. Po sestavu Frančiška Ks. Gabelsbergerja priredil profesor *Anton Besenšek*. Drugi popravljeni natis. Ljubljana. Izdala »Matica Slovenska« 1893. Tiskal C. Albrecht v Zagrebu. — To je najnovejša knjiga, ki je izšla v zalogi »Maticе Slovenske«. Pisatelj sicer pravi, da je njega knjiga zgolj popravljen natisek slovenske stenografije, priobčene že leta 1876. v »Jugosl. Stenografu« in leta 1878. v posebni izdaji, toda po naših mislih se sme knjiga zaradi obilnih poprav in izprememb imenovati samostojno delo, nezavisno od prve izdaje. »Slovenska stenografija« utegne izvrstno rabiti za šolski pouk, kateremu je najprej namenjena, rabila pa bode takisto uspešno vsakomur, kdor se hoče po svoji pridnosti priučiti stenografski pisavi. Osnovana je po načelih češke stenografije in se dobro prilega našemu jeziku; motijo nas samo nekatere malenkosti, ki pa nikakor ne podirajo splošne naše pohvale. Tako n. pr. se nam vidi znak za *lj* odveč, zakaj lahko izhajamo samo z *l*, mimo tega je raztegnjeni znak za *lj* nerazločen. Prav tako je nerazločen znak za *sj*, ki je lahko v hitrici prepodoben znaku za *so*, v nekaterih sestavah pa tudi črki *g*. Zadoščal bi znak za *s* s pridejano poševno črtico. — Pomisleke imamo dalje tudi zaradi nerazločnosti proti znakoma za *dj* in *vj*; znak za *vt* pa bi bilo morda prikladneje začeti nekoliko pod črto z zavojem od desne na levo stran, namesto od leve na desno stran, podobno nemškemu znaku za *p*, ki se začenja spodaj. Namesto *vs* bi bilo bolje stenografirati *us*. — Pri samoznakih bi želeli za besedo „Avstrija“ namesto *av* rajši *au*; to bi se tudi ujemalo z znakom za *auto*. Da pisatelj loči „hočem“ in „čem“, zdí se nam nepotrebno; obe besedi naj imata znak *ho*; znak za „čem“ pa bi utegnil dobro rabiti kot znak za „smem“. Namesto znaka za „torej“ (znak *to* in nad črto *e*) bi bilo bolje izpisati „tore“, namesto znaka za „zakon“ na črti pa zaradi sestavljenk bolje beležiti spodnji *z*. Beseda „občina“ se rajši izpiše (*ob + čina*). Zveze „trebadase“ ni mōči dobro čitati, bolje „treba dase“. Znaka za predlog *po* ni treba bočiti, sam *p* zadošča vselej. Za *skozí*, pišimo bolje samo *ska*. Kdor se bojí, da bi se ta znak čital „skoro“, piši za *skoro* (= *skoruj*) znak *ska* s črtico na konci. Znak „vkljub“ bi bilo pisati s podobno potezo kakor *vt* in *vs*; „vsled“ pa namesto *vsl* bolje *usl* z zavojem od desne na levo stran. Besedo „povsod“ bi bilo namesto *z*

znakoma *po + od* (nad črto) bolje pisati z znakoma *p + so*. Kar se tiče znaka za „samo“, ugajal nam je bolje samoznak *w* prvi izdaji. Za končnici *ski* in *iki* rabi pisatelj skupen znak (*s* z navpično črto). Ali bi ne kazalo pisati dveh različnih znakov? Za *ski* ostani *si = s(k)i*, za *iki* pa analogno *ii = i(k)i*; takisto rabi pisatelj za *stvo* znak *so = s(tv)o*, jednako pišimo torej za *stvo* znak *šo = s(tv)o* ali pa *stv*. Sicer pa moramo iz nova poudarjati, da je knjiga sestavljena izborno in točno v vsakem oziru. Gospodu prof. Bezenšku smo iskreno hvaležni za njegov trud in željno pričakujemo njega debatnega pisma, katero bodo slovenski stenografi vzprejeli takisto veselo kakor „Stenografijo“. Polhvaliti nam je končno lepi in razločni tisek bodisi v tekstu bodisi v stenogramih. Upati je, da šolsko oblastvo skoro odobri zaslužno delo prof. Bezenška, in takó se utegne slovenska stenografija gojiti vse širše in intenzivneje nego doslej!

H. Pfeifer.

»Slovenski Narod« je praznoval dné 1. malega travna petindvajsetletnico svojega izhajanja. Uredništvo je ta dan priredilo posebno slavnostno številko, ki je prinesla na prvi strani izvrstno izvedene slike pokojnih urednikov: Antona Tomšiča, Josipa Jurčiča in Ivana Železnikarja, potem pa obilico primernih člankov, katere so spisali odlični sodrujnik. »Slovenski Narod« je prejel mnogo častitek iz domačih krajev in iz tujine, sosebno s Hrvaškega. Mi s svojega stališča se iskreno veselimo petindvajsetletnice našega dnevnika, zakaj »Slovenski Narod« se je v vsi dóbi svojega izhajanja pozorno oziral na slovensko književnost in si pridobil zánjo izrednih zaslug, priobčuj v »Listku« izvirne proizvode naših najboljših pisateljev in prevode iz tujih, osobito slovanskih, književnostij. Prepričani smemo biti, da bode tudi dalje takisto vztrajno in odločno deloval za našo književnost in našo prosveto!

Pomladni glasi. Posvečeni slovenski mladini, III. Uredil *Alojzij Stroj*. Založili sodrujnik v Ljubljani, Tiskala Katoliška Tiskarna, 1893, 110. str. — Knjižica je okrašena s podobo Leona XIII., obseza pa štiri pesmi in pet drugih sestavkov. Jezik vse zbirke je čist in pravilen, vsebina pa semtertja zaostaja za óno v prejšnjih dveh letnikih. Najboljša spisa sta životopis Leona XIII. (dasi je marsikaj v njem otrokom težko umevnega) in povest »Zaklad v hruški«. »Pomladni glasi« so letos nekoliko večji nego lani; cena pa jim je tista; mehko vezan izvod stane namreč 20 kr., trdo vezan 30 kr., po pošti 5 kr. več in se dobiva v Katoliški bukvarni. Pismena naročila vzprejema tudi g. A. Stroj v ljubljanskem semenišči. Knjižica je navzlic posamičnim nedostatom prikladno darilo za našo mladino.

Koncert »Glasbene Matice« ¹⁾ *Anton Dvořák* je jedva onih redkih in veličastnih prikaznij, ko se umetnik, od prirode razkošno nadarjen, toda nepoznan in od materijalne bede tlačén, po silnem naporu in železni vztrajnosti ob svojih močeh brez vsake druge podpore vzpné iz popolne nepoznanosti do svetovne slave.

Porodil se je dné 8. septembra leta 1841. v Nelahozevsi pri Kralupu na Češkem kot sin neimovitega krémarja in mesarja. Za ljudske šole se je učil pri domačem učitelji Josipu Spitzu petja in vijoline in se kmalu toliko izvežbal, da je o raznih svečanostih,

¹⁾ Namerjali smo že v denašnji številki priobčiti celotno poročilo o poslednjič izvedenem delu Dvořákovem „Stabat Mater“, in sicer najprej za uvod životopis Dvořákov, kakor ga je na programu objavil tajnik pevskemu zboru, g. prof. *A. Štritof*, potem pa oceno dela samega. Toda ker nam je poročilo preveč naraslo, odložili smo oceno in priobčujemo daues samó rečeni životopis, uverjeni, da bode z njim tembolj ustrezno našim čitateljem, ker je sestavljen po najboljših virih in doslej sploh jedini slovenski životopis slavnega skladatelja.

Ured.